

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1985-1986

26 NOVEMBRE 1985

Proposition de loi relative à l'éligibilité des militaires en service actif(Déposée par M. De Bremaecker et consorts)

DEVELOPPEMENTS

L'article 14 de la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline des forces armées est libellé comme suit : « Les militaires jouissent de tous les droits dont jouissent les citoyens belges. La manière dont certains de ces droits sont exercés est définie dans la présente loi. »

Avant d'examiner cette « manière » — ce terme indiquant certaines modalités d'exercice et non une interdiction — nous tenons d'abord à citer les articles suivants de la Constitution :

Art. 6. Il n'y a dans l'Etat aucune distinction d'ordres. Les Belges sont égaux devant la loi; seuls ils sont admissibles aux emplois civils et militaires, sauf les exceptions qui peuvent être établies par une loi pour des cas particuliers.

Art. 6bis. La jouissance des droits et libertés reconnus aux Belges doit être assurée sans discrimination. A cette fin, la loi et le décret garantissent notamment les droits et libertés des minorités idéologiques et philosophiques (révision du 24 décembre 1970).

Art. 14. La liberté des cultes, celle de leur exercice public, ainsi que la liberté de manifester ses opinions en toute manière sont garanties, sauf la répression de délits commis à l'occasion de l'usage de ces libertés.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1985-1986

26 NOVEMBER 1985

Voorstel van wet betreffende de verkiesbaarheid van militairen in actieve dienst(Ingediend door de heer De Bremaecker c.s.)

TOELICHTING

Artikel 14 van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht bepaalt het volgende : « De militairen genieten dezelfde rechten als de Belgische burgers. De wijze waarop sommige dezer rechten worden uitgeoefend wordt bij deze wet bepaald. »

Vooraleer verder te handelen over « de wijze » — hetgeen duidt op een bepaalde manier, en niet op een verbod — wensen we even de volgende artikelen van de Belgische Grondwet te citeren :

Art. 6. Er is in de Staat geen onderscheid van standen. De Belgen zijn gelijk voor de wet; zij alleen zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen benoembaar, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere gevallen door een wet kunnen worden gesteld.

Art. 6bis. Het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend moet zonder discriminatie verzekerd worden. Te dien einde waarborgen de wet en het decreet onder meer de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden (herziening van 24 december 1970).

Art. 14. De vrijheid van eredienst, de vrije openbare uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd.

Art. 19. Les Belges ont le droit de s'assembler paisiblement et sans armes, en se conformant aux lois qui peuvent régler l'exercice de ce droit, sans néanmoins le soumettre à une autorisation préalable.

Cette disposition ne s'applique point aux rassemblements en plein air, qui restent entièrement soumis aux lois de police.

Art. 20. Les Belges ont le droit de s'associer; ce droit ne peut être soumis à aucune mesure préventive.

Or, l'article 15 du règlement de discipline des forces armées prévoit ce qui suit à propos des militaires et des membres de la gendarmerie :

§ 1er. Il est interdit aux militaires de se livrer à des activités politiques au sein de l'armée.

A l'exception des membres de la gendarmerie, les militaires peuvent s'affilier au parti politique de leur choix et y exercer les droits afférents à leur qualité de membre.

Ils ne peuvent toutefois y remplir d'autres fonctions que celles d'expert, de conseiller ou de membre d'un centre d'étude.

Toute autre participation active ou publique à la vie politique à un autre titre leur est interdite, même en dehors du service.

§ 2. En tout temps, les militaires doivent s'abstenir dans le cadre de leur activité politique de porter la tenue militaire et de faire état de leurs qualités militaires.

§ 3. Il est interdit aux membres de la gendarmerie de prêter leur concours à des mouvements, groupements, organisations ou associations poursuivant des fins politiques. Ils s'abstiendront de manifester publiquement leurs opinions politiques.

En outre, il est interdit aux membres de la gendarmerie de s'affilier aux mouvements, groupements, organisations ou associations précités.

Pour préserver la neutralité et l'intégrité de nos forces armées, auxquelles nous sommes tous attachés, il nous paraît évidemment souhaitable de maintenir les §§ 1er, premier alinéa, 2 et 3 de l'article 15 précité.

Par contre, eu égard aux droits des militaires du cadre actif, les autres alinéas de cet article imposent dans la pratique des restrictions assez singulières, qui, à notre avis, ne sont plus adaptées à notre régime démocratique.

1° Un militaire en service actif ne peut se porter candidat aux élections communales, si ce n'est une fois sa démission acceptée.

Art. 19. De Belgen hebben het recht vreedzaam en ongewapend te vergaderen, mits zij zich gedragen naar de wetten, die het uitoefenen van dit recht kunnen regelen zonder het echter aan een voorafgaand verlof te onderwerpen.

Deze bepaling is niet van toepassing op bijeenkomsten in de open lucht, die ten volle aan de politiewetten onderworpen blijven.

Art. 20. De Belgen hebben het recht van vereniging; dit recht kan niet aan enige preventieve maatregel worden onderworpen.

Nu bepaalt artikel 15 van het tuchtreglement van de krijgsmacht echter i.v.m. de militairen en de leden van de rijkswacht het volgende :

§ 1. Het is de militairen verboden zich in te laten met politieke activiteiten in het leger.

Op de leden van de rijkswacht na mogen militairen lid worden van een politieke partij van hun keuze en er de aan hun lidmaatschappij verbonden rechten uitoefenen.

Zij mogen er echter geen andere ambten vervullen dan die van deskundige, raadgever, of lid van een studiecentrum.

Iedere andere actieve of publieke deelname aan het politieke leven in een andere hoedanigheid, zelfs buiten de dienst, is hun verboden.

§ 2. Op ieder ogenblik moeten de militairen zich, in het kader van hun politieke activiteit, ervan onthouden de militaire kledij te dragen en gewag te maken van hun militaire hoedanigheid.

§ 3. Het is de leden van de rijkswacht verboden hun medewerking te verlenen aan bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen met politieke oogmerken. Zij moeten zich ervan onthouden openlijk uiting te geven aan hun politieke overtuiging.

Het is de leden de rijkswacht bovendien verboden bij voornoemde bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen aan te sluiten.

Met het oog op de door ons allen gewenste neutraliteit en integriteit van onze krijgsmacht lijkt het ons evident en wenselijk dat § 1, eerste lid, § 2 en § 3 van artikel 15 behouden blijven.

Met het oog op de rechten van de militairen van het actief kader geven de andere alinea's van artikel 15 in de praktijk aanleiding tot eerder merkwaardige beperkingen, ons inziens niet langer passend in ons democratisch staatsbestel.

1° Een militair in actieve dienst mag zich niet kandidaat stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen, tenzij na ontslag te hebben bekomen.

2° Un militaire en service actif ne peut siéger comme membre du conseil d'un C.P.A.S.

3° Un militaire en service actif ne peut exercer de mandat de parlementaire, de député permanent ou de conseiller provincial.

Etant donné qu'il est parfaitement possible à un militaire, comme à un agent des services publics ou à un enseignant, de remplir un mandat politique tout en s'acquittant de ses fonctions de manière irréprochable, nous estimons que l'article 15 du règlement de discipline des forces armées peut être modifié dans le sens que nous proposons.

**

PROPOSITION DE LOI

L'article 15 de la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline des forces armées est remplacé par le texte suivant :

« Article 15. — § 1er. Les militaires en service actif, à l'exception des membres de la gendarmerie, ont le droit de siéger en tant que conseiller provincial, bourgmestre, échevin, conseiller communal ou membre d'un centre public d'aide sociale. Bien que leur condition de travailleur soit prioritaire, leurs supérieurs hiérarchiques feront le nécessaire pour permettre aux militaires-mandataires d'assister aux réunions inhérentes à leur mandat.

S'ils ne cumulent pas leur mandat et leur profession, leur place dans le cadre militaire restera réservée pendant la durée de leur mandat.

Les militaires en service actif, à l'exception des membres de la gendarmerie, peuvent exercer le mandat de parlementaire ou de député permanent. Pendant la durée de leur mandat, leur place dans le cadre militaire sera réservée. Pendant l'exercice de ce mandat, ces militaires ne peuvent être ni promus ni déplacés. Leur ancienneté de service est maintenue telle qu'elle était au début de leur mandat politique et ne recommencera à courir qu'à l'expiration de celui-ci.

§ 2. Il est interdit aux militaires de se livrer à des activités politiques au sein de l'armée.

En tout temps, les militaires doivent s'abstenir dans le cadre de leur activité politique de porter la tenue militaire et de faire état de leurs qualités militaires.

Il est interdit aux membres de la gendarmerie de prêter leur concours à des mouvements, groupements, organisations

2° Een militair in actieve dienst mag niet zetelen als raadslid van de raad van een O.C.M.W.

3° Een militair in actieve dienst mag niet het mandaat van parlementariër, bestendig afgevaardigde of van provincieraadslid vervullen.

Aangezien het voor een militair, juist zoals voor een bediende in overheidsdienst en een leraar, heel goed mogelijk is een politiek mandaat te vervullen en terzelfdertijd op een onbesproken wijze zijn ambt uit te oefenen, menen wij dan ook artikel 15 van het tuchtreglement van de Krijgsmacht als volgt te kunnen wijzigen.

J. DE BREMAEKER.

**

VOORSTEL VAN WET

Artikel 15 van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht wordt vervangen als volgt :

« Artikel 15. — § 1. Militairen in actieve dienst, met uitzondering van de leden van de rijkswacht, hebben het recht te zetelen als provincieraadslid, burgemeester, schepenen, gemeenteraadslid en raadslid van een O.C.M.W. Ofschoon hun taak als werknemer primeert, zullen hun hiërarchische oversten het nodige doen om militairen-mandatarissen in staat te stellen de vergaderingen inherent aan hun mandaat, bij te wonen.

Indien zij hun mandaat niet cumuleren met hun beroep zal hun plaats in het militair kader voorbehouden blijven voor de duur van hun mandaat.

Militairen in actieve dienst, met uitzondering van de leden van de rijkswacht, kunnen het mandaat van parlamentslid en bestendig afgevaardigde uitoefenen. Gedurende de duur van hun mandaat zal hun plaats in het militair kader voorbehouden blijven. Deze militairen kunnen, tijdens de uitoefening hiervan, niet bevorderd of verplaatst worden. Hun dienst-anciënniteit blijft gehandhaafd tot diegene die ze hadden bij de aanvang van hun politiek mandaat en zal pas bij het verstrijken van dit laatste opnieuw in werking treden.

§ 2. Het is de militairen verboden zich in te laten met politieke activiteiten in het leger.

Op ieder ogenblik moeten de militairen zich, in het kader van hun politieke activiteit, ervan onthouden het uniform te dragen en gewag te maken van hun militaire hoedanigheid.

Het is de leden van de rijkswacht verboden hun medewerking te verlenen aan bewegingen, groeperingen, organi-

ou associations poursuivant des fins politiques. Ils s'abstiendront de manifester publiquement leurs opinions politiques.

En outre, il est interdit aux membres de la gendarmerie de s'affilier aux mouvements, groupements, organisations ou associations précités. »

saties of verenigingen met politieke oogmerken. Zij moeten zich ervan onthouden openlijk uiting te geven aan hun politieke overtuiging.

Het is de leden van de rijkswacht bovendien verboden bij voornoemde bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen aan te sluiten. »

J. DE BREMAEKER.

J. WYNINCKX.

P. VAN DER NIEPEN.

A. OP 'T EYNDE.